

Muistio

11.10.2024

VN/27981/2024

VN/27981/2024-VM-3

EUS

Ikonen, Lehtimäki, Palo, Rauvala, Vartia

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman toinen maksupyyntö
Tausta

Suomi lähettää elpymis- ja palautumissuunnitelmaan (RRP) liittyvän toisen maksupyyntön komissiolle 11.10.2024. Maksupyyntön kokonaissumma on bruttona noin 437 milj. euroa (netto noin 378 milj. euroa), joka on noin 19 prosenttia Suomelle elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) kautta myönnettävästä kokonaisallokaatiosta (1,95 mrd. euroa). Maksupyyntö on toinen kuudesta maksupyyntöstä. Tätä ennen Suomi on saanut ennakkomaksuina yhteensä noin 296 milj. euroa ja ensimmäisen maksupyyntöstä 202 milj. euroa. Ehtona maksulle on, että Suomi on saavuttanut maksupyyntöön liittyvät välitavoitteet ja tavoitteet komission hyväksymällä tavalla.

Maksupyyntön perusteena on elpymis- ja palautumissuunnitelman 27 välitavoitetta, jotka liittyvät muun muassa ilmastolain uudistukseen, fossiilisesta öljylämmityksestä luopumiseen, tuloverotukseen koskien täyssähköauton ja hybridauton lataamisen verovapautta, liikenteen vähähiilisiin ratkaisuihin, peltojen kipsikäsitteilyyn, laajakaistatukilakiin viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittämiseksi, rautatieliikenteen digitalisointiin (Digirata-hanke), reaaliaikatalousohjelmaan (RTE), kärkeknologiainvestointeihin (mikroelektroniikka, 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta), työvoimapalveluihin sekä työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sujuvoittamiseen, jatkuvan oppimisen uudistukseen sekä koulutustason parantamiseen, tutkimusinfrastruktuurien kehittämiseen, investointeihin yritysten kansainvälisen kasvun tukemiseksi sekä matkailualan kehittämiseen sekä Ahvenanmaan uusiutuvan energian investointeihin. Kattava lista maksupyyntöön sisältyvistä välitavoitteista ja tavoitteista on muistion lopussa.

Toisen maksupyyntön valmistelussa ovat olleet mukana valtiovarainministeriön lisäksi Ahvenanmaa maakuntahallitus, liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoministeriö, ympäristöministeriö, Business Finland Oy/Innovaatorahoituskeskus Business Finland, Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus Jotpa,,

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Etelä-Savon ELY-keskus, Energiavirasto, Maahanmuuttovirasto, Patentti- ja rekisterihallitus, RR-ELY:t eli Etelä-Savon, Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Suomen ja Hämeen ELY-keskukset sekä Suomen Akatemia, Traficom, Valtiokonttori, Varsinais-Suomen ELY-keskus, Verohallinto ja Väylävirasto. Maksupyyntöä valmisteltaessa on konsultoitu komissiota.

Maksupyyntöön sisältö

Maksupyyntöön yhteydessä komissiolle toimitetaan yhteenvedoasiakirjat jokaisesta maksupyyntöön sisältyvästä välitavoitteesta ja tavoitteesta. Yhteenvedoasiakirjojen liitteenä on jokaista välitavoitetta koskevat todenneasiakirjat, joilla välitavoitteen tai tavoitteen saavuttaminen osoitetaan.

Maksupyyntöön yhteydessä toimitetaan näiden asiakirjojen lisäksi saatekirje, kansallinen johdon vahvistuslausuma sekä Valtiovarain controller –toiminnon suorittamien tarkastusten tarkastusyhteenvedo. Lisäksi komissiolle toimitetaan tiedot suunnitelmaan sisältyvien vihreää siirtymää tukevien toimenpiteiden toteutuneista kustannuksista.

Maksupyyntöön liitteenä toimitetaan elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklan 2 kohdan c alakohdan i alakohdan mukaisesti kansallinen johdon vahvistuslausuma siitä, että varat on käytetty aiottuun tarkoitukseen, että maksupyyntöön yhteydessä toimitetut tiedot ovat täydelliset, paikkansapitävät ja luotettavat ja että käytössä olevat valvontajärjestelmät antavat riittävät takeet siitä, että varoja on hallinnoitu kaikkien sovellettavien sääntöjen ja erityisesti eturistiriitojen välttämistä, petosten ehkäisemistä, lahjontaa ja päällekkäistä rahoitusta tukivälineestä ja muista unionin ohjelmista koskevien sääntöjen mukaisesti moitteettoman varainhoidon periaatetta noudattaen.

Valtiovarainministeriön valtiovarain controller –toiminnon tarkastusyhteenvedo on RRF-asetuksen 22 artiklan 2 kohdan c alakohdan ii alakohdassa tarkoitettu yhteenvedo suoritetuista tarkastuksista ja niissä havaituista puutteista. Tarkastusyhteenvedoon on sisällytetty tukiviranomaisiin kohdistuneet hallinto- ja valvontajärjestelmätarkastukset Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukseen, Patentti- ja rekisterihallitukseen, Väylävirastoon, Liikenne- ja viestintävirasto Traficoniin ja Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen sekä seuranta-tarkastukset Suomen Akatemiaan, Energiavirastoon ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Lisäksi yhteenvedoon sisältyy toimenpidetavoitteiden tarkastukset koskien kuutta välitavoitetta.

Valtiovarain controller -toiminto on sisällyttänyt tarkastusyhteenvedoon varauman järjestelmätarkastusten perusteella. Varaukset koskevat tukiviranomaisten vielä puuttuvaa EU-rahoituksen erityispiirteet sisältävää petostentorjuntasuunnitelmaa sekä rahoitushakemusten arviointiprosessissa havaittuja puutteellisuuksia esteellisyysien ehkäisemisessä, havaitsemisessa ja hallinnoinnissa. Korjaavat toimet ovat käynnissä, eikä havaituilla puutteilla ole vaikutusta elpymis- ja palautumissuunnitelman välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen.

Seuraavat vaiheet

Kun Suomi on toimittanut maksupyyntönsä komissiolle RRF-asetuksen 24 artiklan 2 kohdan mukaisesti, lähettämisen jälkeen komissiolla on 2-3 kuukautta aikaa arvioida maksupyyntöä. Komissio julkaisee alustavan arvion maksupyyntöön sisältyvien tavoitteiden ja välitavoitteiden saavuttamisesta. Komission arvioita käsitellään ensin Talouspoliittisessa komiteassa (EPC) ja sen jälkeen Talous- ja rahituskomiteassa (EFC). EFC antaa komissiolle RRF-asetuksen 24 artiklan 4 kohdan mukaisen lausunnon välitavoitteiden ja tavoitteiden tyydyttävästä saavuttamisesta. EFC:n lausunnon jälkeen komissio antaa maksatusta koskevan täytäntöönpanopäätöksen, joka hyväksytään ns. komitologia-asetuksessa (EU) N:o 182/2011) säädettyä tarkastelumenettelyä noudattaen määräenemmistöllä.

Toiseen maksupyyntöön sisältyvät välitavoitteet ja tavoitteet

Toinen maksupyyntö koskee seuraavia välitavoitteita ja tavoitteita:

- FI-C[P1C1]-I[I3]-M[9] - Energiajärjestelmän murros – Ahvenanmaan investointi- ja uudistuskokonaisuus
- FI-C[P1C2]-R[R1]-M[11] - Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Ilmastolain uudistus ja teollisuuden vähähiilistäminen
- FI-C[P1C3]-R[R2]-M[26] - Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – Fossiilisesta öljylämmityksestä luopumisen toimenpideohjelma
- FI-C[P1C4]-R[R2]-M[38] - Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Kestävän liikenteen verouudistus
- FI-C[P1C4]-I[I1]-M[39] - Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Julkiset liikennesähkön ja -vedyn jakelu- ja tankkausinfrastruktuurit
- FI-C[P1C5]-I[I1]-M[48] - Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Peltojen kipsikäsittely ja ravinteiden kierrätys
- FI-C[P2C1]-I[I1]-M[55] - Digitaalinen infrastruktuuri – Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittäminen
- FI-C[P2C1]-I[I2]-M[58] - Liikenne ja maankäyttö – Digirata-hanke
- FI-C[P2C2]-I[I1]-M[61] - Digitalous – reaaliaikatalousohjelma (RTE)
- FI-C[P2C2]-I[I3]-T[64] - Kärkiteknologioiden (mikroelektroniikka, 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta) vauhdittaminen
- FI-C[P2C2]-I[I3]-M[66] - Kärkiteknologioiden (mikroelektroniikka, 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta) vauhdittaminen
- FI-C[P2C2]-R[R2]-M[72bis] - Elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistusten ja investointien vaikuttavuuden ja läpinäkyvyyden tehostaminen kehittämällä tietojärjestelmiä, hallintoa, valvontaa ja tarkastusta

- FI-C[P3C1]-R[R1]-M[77] - Työllisyys ja työmarkkinat – Pohjoismainen työvoimapalvelumalli
- FI-C[P3C1]-R[R3]-M[81] - Työllisyys ja työmarkkinat – Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sujuvoittaminen
- FI-C[P3C1]-R[R3]-T[83] - Työllisyys ja työmarkkinat – Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sujuvoittaminen
- FI-C[P3C2]-R[R1]-M[93] - Jatkuvan oppimisen uudistus
- FI-C[P3C2]-I[I2]-T[98] - Koulutustason parantaminen lisäämällä aloituspaikkoja korkea-asteen koulutuksessa
- FI-C[P3C3]-I[I1]-M[100] - TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää edistävä TKI-rahoituksen kokonaisuus – Veturihankkeet
- FI-C[P3C3]-I[I3]-M[106] - TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Business Finland)
- FI-C[P3C3]-I[I4]-M[109] - TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Innovatiivisten kasvuyritysten tukeminen
- FI-C[P3C3]-I[I5]-M[112] - TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Paikalliset tutkimusinfrastruktuurit
- FI-C[P3C3]-I[I5]-T[113] - TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Paikalliset tutkimusinfrastruktuurit
- FI-C[P3C3]-I[I6]-T[116] - TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Kansalliset tutkimusinfrastruktuurit
- FI-C[P3C3]-I[I7]-M[118] - TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Kilpailtu rahoitus innovaatioinfrastruktuureille
- FI-C[P3C4]-I[I1]-M[121] - Kilpailukyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kasvun kiihdyttämisohjelma
- FI-C[P3C4]-I[I2]-M[124] - Kilpailukyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kansainvälisen kasvun kärkialaohjelmat
- FI-C[P3C4]-I[I4]-M[130] - Kilpailukyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Matkailualan kestävyiden ja digitalisaation kasvun tukeminen

Esitys:

Esitetään, että valtiovarainministeriö päättää tehdä 16.12.2022 allekirjoitetun Euroopan komission ja Suomen tasavallan välisen elpymis- ja palautumisvälineen rahoitussopimuksen mukaisen toisen maksupyynnön Euroopan komissiolle.

Laura Vartia
Finanssineuvos

laura.vartia@gov.fi / Puh. +358 295 530 228

Asiakirjat

Maksupyyntö
Kansallinen johdon vahvistuslausuma
Valtiovarain controller -toiminnon tarkastusyhteenveto